

projectbesluit

Dongeburgh beeldende kunst / viewmaster

ruimtelijke onderbouwing (concept)

november 2009

Gemeente Geertruidenberg

Projectbesluit
Dongeburgh, beeldende kunst / viewmaster
Ruimtelijke onderbouwing

Inhoud

1. Inleiding
2. Gebiedsprofiel
3. Projectprofiel
 - 3.1. Huidige situatie
 - 3.2. Vigerend bestemmingsplan
 - 3.3. Het plan
 - 3.4. Toekomstig bestemmingsplan
4. Illustratie van het project
5. Motiveringen
 - 5.1. Kwaliteiten beeldende kunst
 - 5.2. Overleg met het Waterschap
 - 5.3. Effecten op diverse sectorale belangen
6. Economische uitvoerbaarheid
7. Inspraak en overleg

Bijlage 1: Vigerend Bestemmingsplan

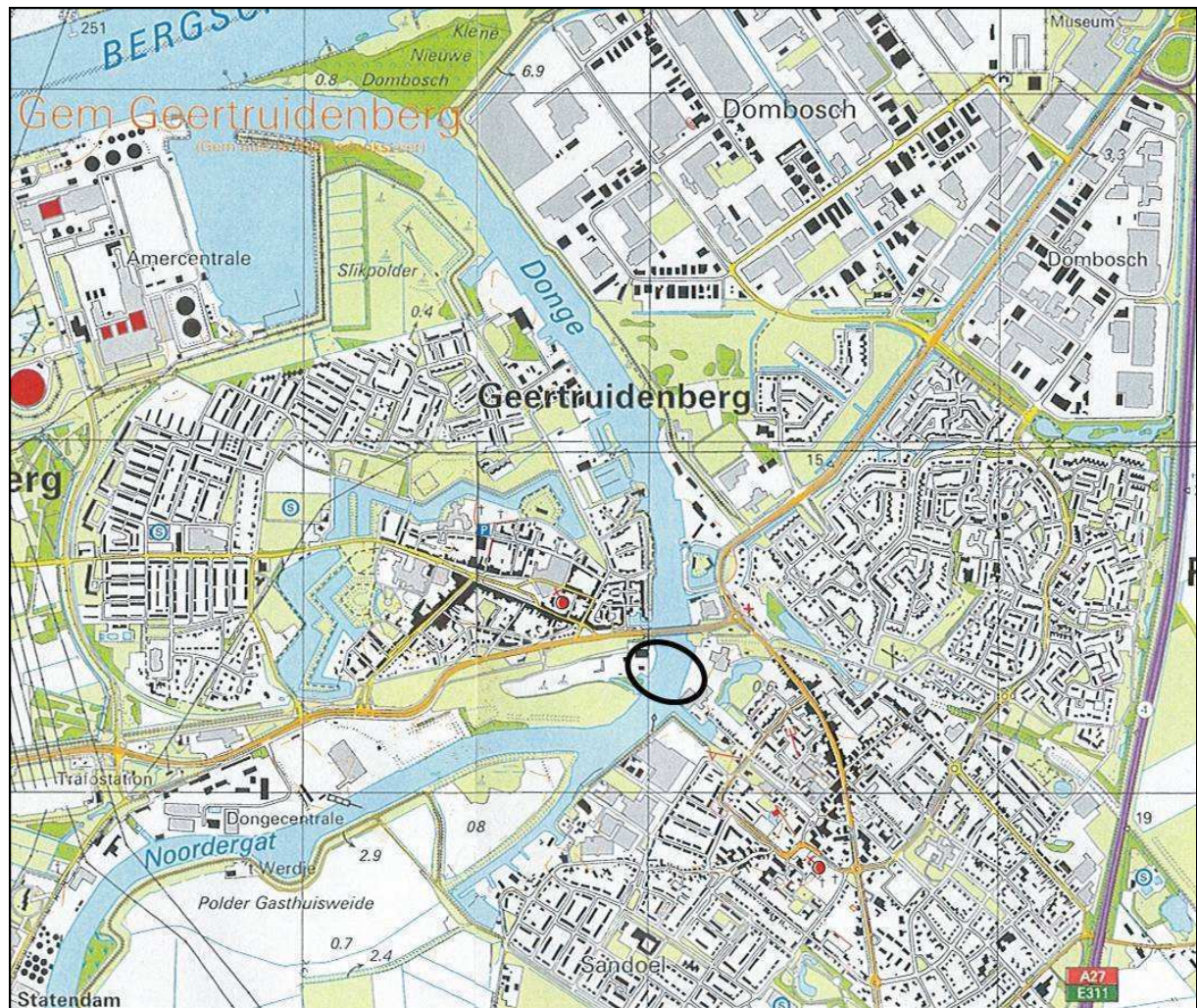
Bijlage 2: Toekomstige situatie: bestemming water met aanduiding beeldende kunst

Bijlage 3: Overlegreactie van het waterschap

november 2008

Gemeente Geertruidenberg

Welmers Burg Stedenbouw
Robberstraat 5
4201 AK Gorinchem

Locatie van het kunstwerk

1. Inleiding

De gemeente Geertruidenberg heeft de afgelopen jaren een beleid ontwikkeld, gericht op een “naar elkaar toe groeien” van de kernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer, hetgeen gestalte krijgt in het project Dongeburgh.

Dit beleid impliceert de ontwikkeling van het gebied tussen beide kernen:

- Tussen de kernen worden nieuwe relaties gelegd. Met name de Wim Letschertbrug met herkenbare routes naar Geertruidenberg en Raamsdonksveer speelt hier een belangrijke rol in.
- Oude bedrijfsterreinen worden opgeruimd en het gebied wordt ingevuld met woningbouw. Deze woningbouw krijgt een specifiek karakter, ontleend aan de rivier de Donge en heeft bijzondere stedenbouwkundige kwaliteiten.
- Er wordt ruimte voor de rivier gehandhaafd en er wordt een ecologische verbindingszone langs de Donge ontwikkeld.

De gemeente Geertruidenberg is op 11 maart 2003 door de provincie Noord Brabant aangewezen als deelnemer in de pilot “bouwen binnen strakke contouren”. Het project Dongeburgh wordt mede op basis van deze pilot gerealiseerd.

Het waterschap Brabantse Delta heeft de afgelopen jaren de waterkeringen in het gebied langs de Donge op hoogte gebracht. Deze ingrijpende operatie is afgerond met de aanleg van het dijkvak van Rivierzicht Zuid.

Ter afsluiting van de waterstaatkundige werken en om de nieuwe samenhang tussen de verschillende kernen in de gemeente Geertruidenberg te benadrukken hebben gemeente en waterschap besloten een kunstwerk aan / in de Donge te ontwikkelen.

Aan beeldend kunstenaar Rob Sweere is gevraagd uitdrukking te geven aan de invalshoeken van de gemeente en het waterschap. Rob Sweere heeft hiervoor de “viewmaster” ontwikkeld.

Aangezien de ontwikkeling van beeldende kunst niet past in vigerende bestemmingsplannen heeft de gemeente Geertruidenberg het voornemen om voor de ontwikkeling van het kunstwerk een projectbesluit te nemen.

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing beschrijft en motiveert dit project.

2. Gebiedsprofiel

Het project Dongeburgh voorziet in een herontwikkeling van de gebieden langs de Donge tussen de kernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer. Waar nu (voorheen) bedrijfsterreinen liggen (lagen), wordt een hoogwaardig woongebied ontwikkeld.

Daarmee worden beide kernen aan elkaar gekoppeld, respectievelijk sterker op elkaar georiënteerd.

De bijzondere potenties van de Donge als woongebied worden op een goede wijze benut.

Behalve in een ontwikkeling als woongebied voorziet het project Dongeburgh ook in een goede uitwerking van de beleidslijn “ruimte voor de rivier” en wordt een ecologische verbindingzone langs de Donge gecreëerd.

Het opruimen van soms hinderlijke bedrijven, vervallen bedrijfsgebouwen, bodemsaneringen gekoppeld aan de benutting van de bijzondere potenties en de brede / integrale uitwerking maken het project Dongeburgh tot een belangwekkend en algemeen gewaardeerd project.

Tegelijkertijd met de ontwikkeling van Dongeburgh is langs de oevers van de Donge door het waterschap Brabantse Delta een dijkverzwaring uitgevoerd.

Dijkverzwaring en gebiedsontwikkeling zijn nauw op elkaar afgestemd.

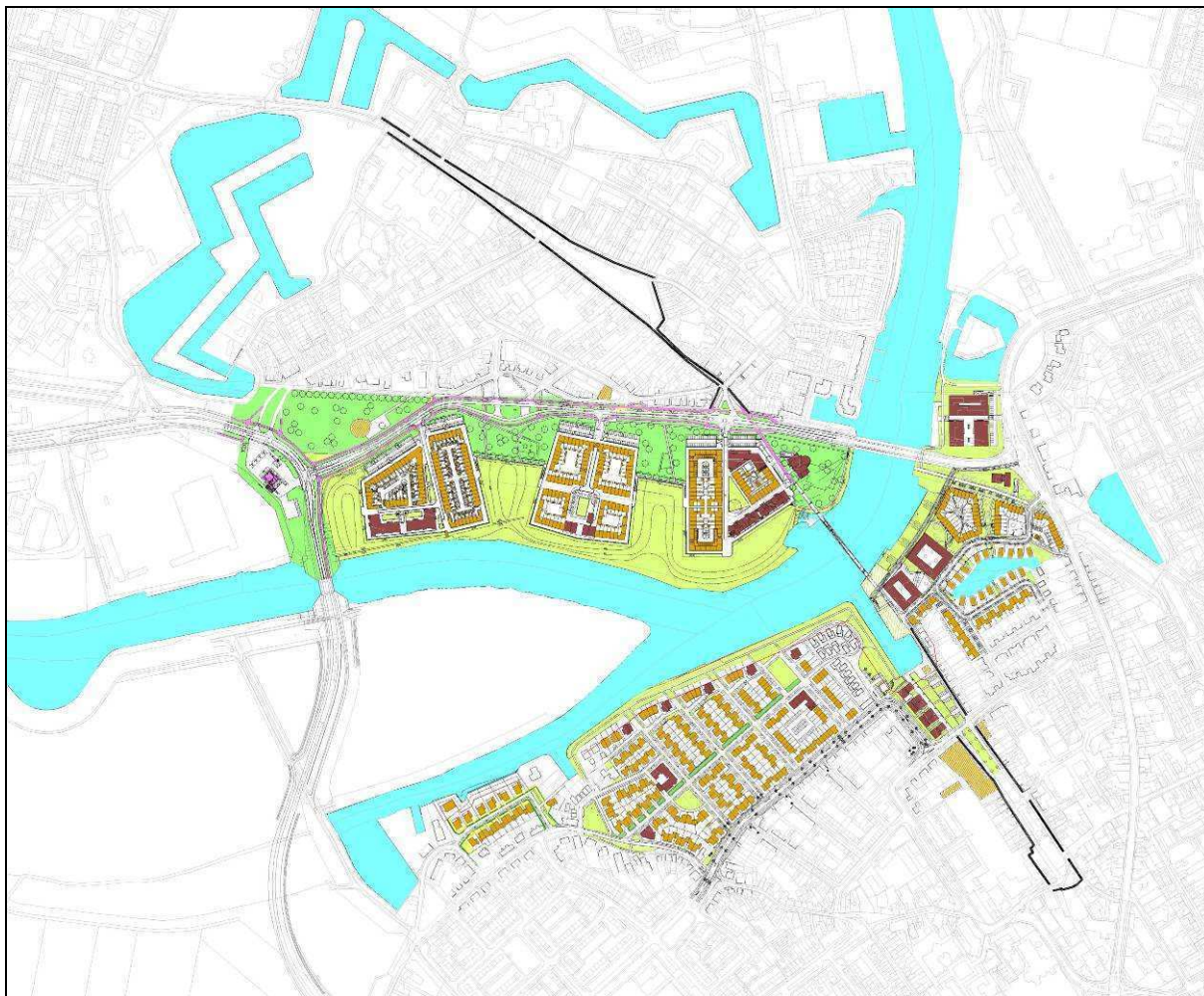
De wijze waarop invulling wordt gegeven aan het project Dongeburgh is te lezen in:

- Stedenbouwkundig vlekkenplan Donge oevers (2002)
- Beeldkwaliteitsplan Donge oevers (2002)

Enkele belangrijke kenmerken uit deze plannen:

- Er wordt centraal in het gebied een brug voor langzaam verkeer gerealiseerd. Deze verbindt beide kernen op een zeer directe manier.
De koppeling tussen Geertruidenberg en Raamsdonksveer krijgt des te meer gestalte door aan de langzaam verkeersroute enkele belangrijke stedelijke functies te projecteren.
- Langs de zuidzijde van de stad Geertruidenberg wordt een woongebied in de vorm van bastions ontwikkeld.
- De bastions liggen buitendijks en worden omgeven door een laag gelegen ecologisch ingericht oevergebied. Dit gebied biedt mede bergingscapaciteit voor de rivier.
- In Raamsdonksveer worden de woongebieden Heereland en Rivierzicht ontwikkeld, beide woongebieden met een sterke oriëntatie op de rivier en een zorgvuldige aansluiting op de bestaande dorpsstructuren.
Beide woonbuurten zijn zorgvuldig afgestemd op de huidige dijkverzwaring en op in de toekomst nog te voorziene dijkverzwaringen.
- Belangrijke factor in de ontwikkeling van Dongeburgh is de aanleg van de westtangent, die het verkeer voor een belangrijk deel buiten de stad om leidt. Deze weg is inmiddels gerealiseerd.

De beeldende kunst in Dongeburgh vervult in het centrale deel in het plan een bindende rol.

Dongeburgh in ontwikkeling

3. Projectprofiel

3.1. Huidige situatie

Ter weerszijden van de Donge is momenteel het project Dongeburgh in ontwikkeling.

Aan de noordzijde is de ontwikkeling van deelgebied de Vesting reeds ver gevorderd. Het Brandepoortbastion, is inmiddels gereed.

Aan de zuidzijde heeft de dijk inmiddels een nieuw tracé verkregen en is op hoogte gebracht. De werkzaamheden zijn afgerond. Onmiddellijk achter de dijk is de uitvoering van Rivierzicht Zuid in volle gang. Op korte termijn zullen aan de Donge de eerste woningen en appartementen verrijzen.

Met de aanleg van de Wim Letscherbrug is een nieuwe verbinding tussen Geertruidenberg en Raamsdonksveer tot stand gekomen.

De rivier de Donge heeft nog slechts een bescheiden scheepvaartfunctie. Het Wilhelminakanaal heeft een directe verbinding met de Bergsche Maas. Voor de beroepsvaart is er geen aanleiding meer (en sinds de aanleg van de bruggen ook geen reële mogelijkheid meer) ter plaatse de Donge te bevaren. De pleziervaart maakt wel intensief gebruik van de Donge.

3.2. Vigerend bestemmingsplan

Het kunstwerk ligt in twee bestemmingsplannen, nl. 'Uitbreidingsplan gemeente Geertruidenberg, Plan in hoofdzaak' (noordzijde van de Donge) en 'Centrum' (zuidzijde van de Donge).

- 'Uitbreidingsplan gemeente Geertruidenberg, Plan in Hoofdzaak': alleen aanduiding water, verder geen voorschriften opgenomen ten aanzien van het gebruik e.d.
- 'Centrum': het betreffende gedeelte heeft hierbinnen de bestemming 'Waterstaatsdoeleinden. Gronden aangewezen voor deze bestemming zijn bestemd voor waterkering, waterhuishoudkundige doeleinden, de beveiliging en geleiding van de scheepsvaart met de daarbij behorende bebouwing en voorzieningen, alsmede ter verbinding van de oevers door middel van dammen en bruggen.

Het kunstwerk verdraagt zich niet tot de voorschriften van de bestemmingsplannen.

Hierbij kan nog wel worden opgemerkt dat in de bestemming 'waterstaatsdoeleinden' in het bestemmingsplan 'Centrum' nog mogelijk is bouwwerken, geen gebouwen, op te richten waarvan de hoogte maximaal 8 meter bedraagt en dus dat de afwijking van dit bestemmingsplan zeer minimaal is.

In bijlage 1 worden de betreffende fragmenten van de plankaarten van de vigerende bestemmingsplannen weergegeven.

3.3. Het plan

Aan beide zijden van de Donge wordt op enige meters van de kant een drijvend object gelegd.

Deze twee objecten bestaan uit een open ring van staal die tevens het drijflichaam is. Het midden van de ring is open en het water is daar zichtbaar. Op de bovenzijde van de ring zal een voorziening (kleine opstaande stalen pennetjes) worden aangebracht die voorkomt dat mensen (zwemmers, schaatser of mensen met een bootje) plaats kunnen nemen op de ring. Op de ring zijn vier schuine poten bevestigd. De poten dragen de twee verschillende “ruimtes”, twee “vizieren” die verwijzen naar kijken en bekeken worden. Daarmee leggen zij een spannende relatie leggen tussen Geertruidenberg en Raamsdonksveer.

De ruimtes c.q. objecten vertonen een sterke overeenkomst, doch verschillen van uitwerking.

's Avonds brandt binnenin de ruimte een licht. De verlichting wordt binnen de objecten aangebracht in verschillende kleuren (in principe blauw en rood), zodanig dat naar buiten alleen een indirect licht wordt waargenomen.

Vanuit de ruimte daalt een ladder af die in het water verdwijnt. Bovenaan de ladder wordt een rooster bevestigd die voorkomt dat de ruimtes kunnen worden betreden.

De twee objecten worden verankerd aan een betonblok, maar kunnen op de golven en de wind bewegen.

De hoogte van beide objecten is maximaal 8,5 meter. Dit is de hoogte vanaf de waterspiegel. De waterstand in de Donge fluctueert. De overwegende waterstand is ongeveer 0,50 meter +NAP en kan variëren van ongeveer 0,50 meter - NAP tot in uitzonderlijke gevallen ongeveer 3 meter + NAP.

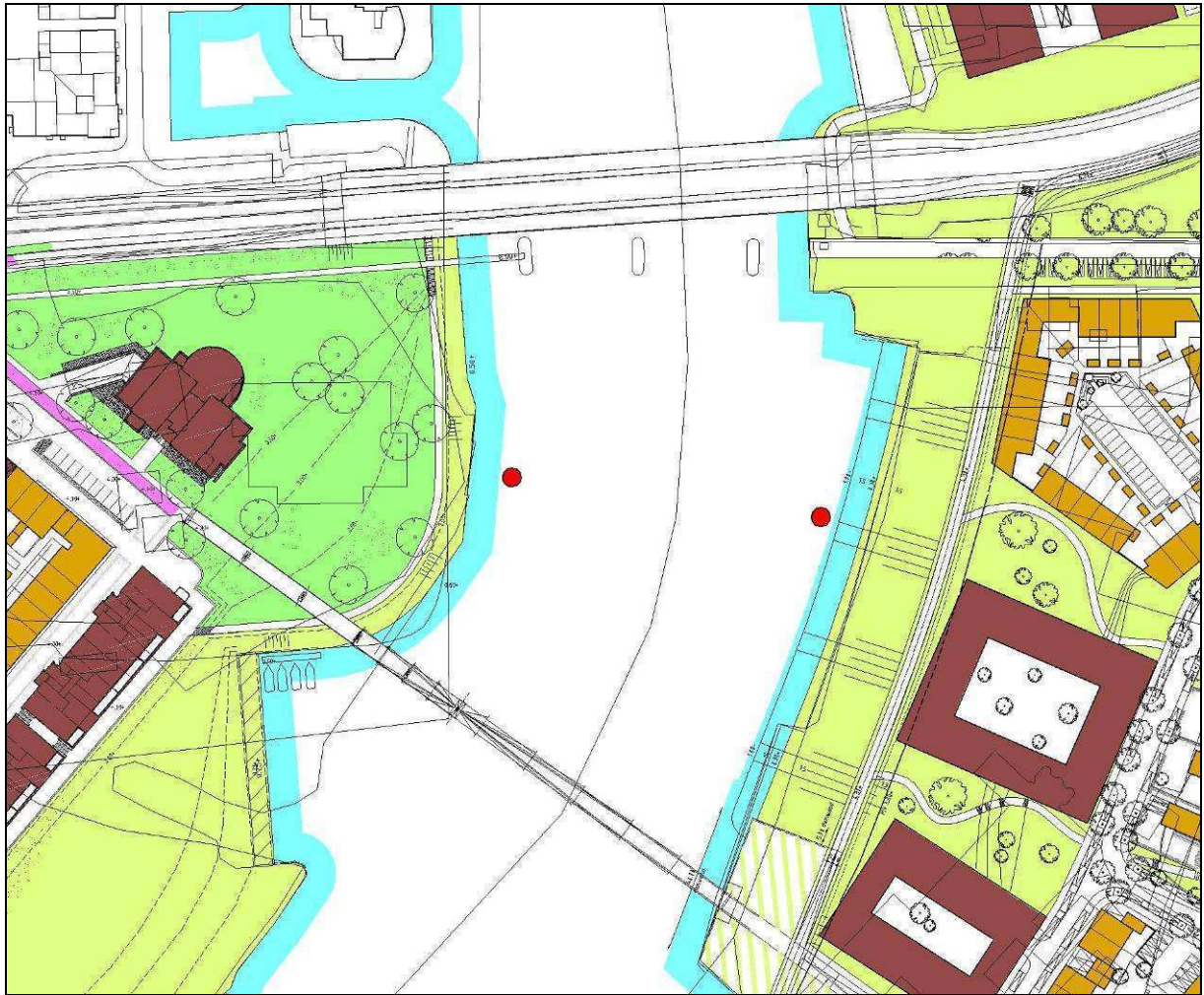
Dit betekent dat bij een variatie in de waterstand de hoogte ten opzichte van de omgeving overeenkomstig zal variëren. De aangrenzende dijk in Rivierzicht Zuid ligt op 4,30 meter + NAP en het overstromingsgebied van het gebied de Vesting varieert van 3 tot 4 meter + NAP.

Bij een gemiddelde waterstand zullen de objecten ruim 4 meter boven de dijk in Rivierzicht Zuid uitsteken en ruim 5 meter boven het maaiveld in deelgebied de Vesting.

De diameter van de objecten is maximaal 3 meter.

Onderdeel van het ontwerp van het kunstwerk zijn berekeningen, die aangeven dat omvallen of kapseizen van de torens uitgesloten wordt.

Op de volgende pagina is de situering van de beide objecten aangegeven en in hoofdstuk 4 wordt de vormgeving van de objecten in beeld gebracht.

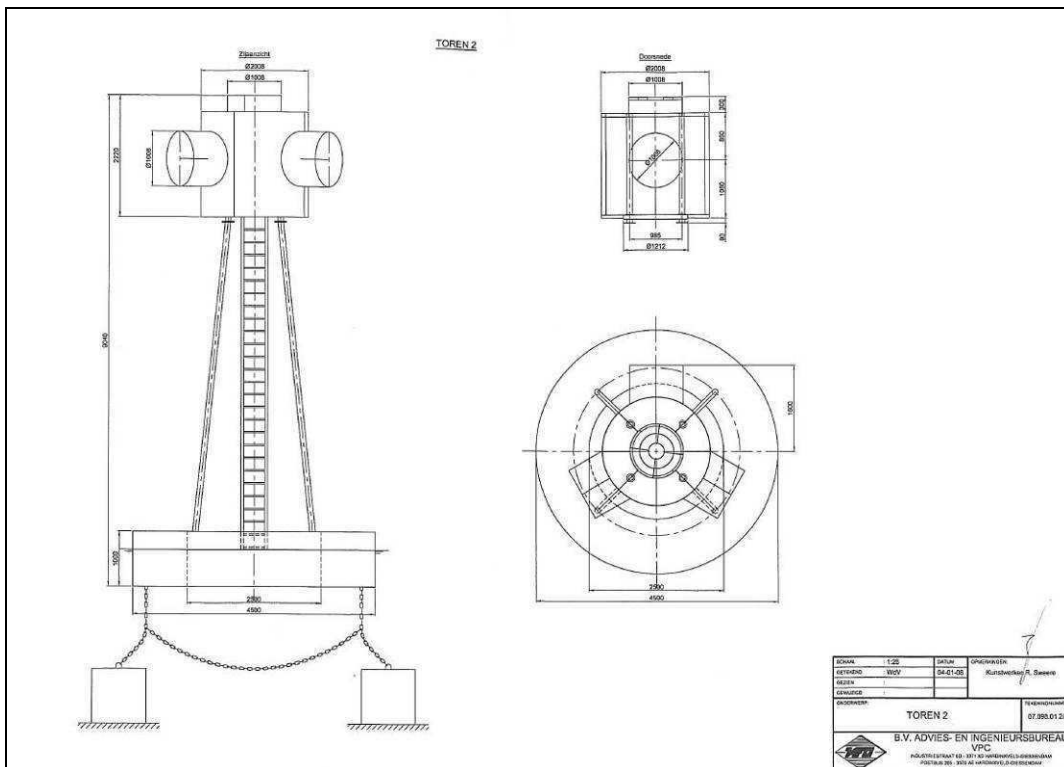
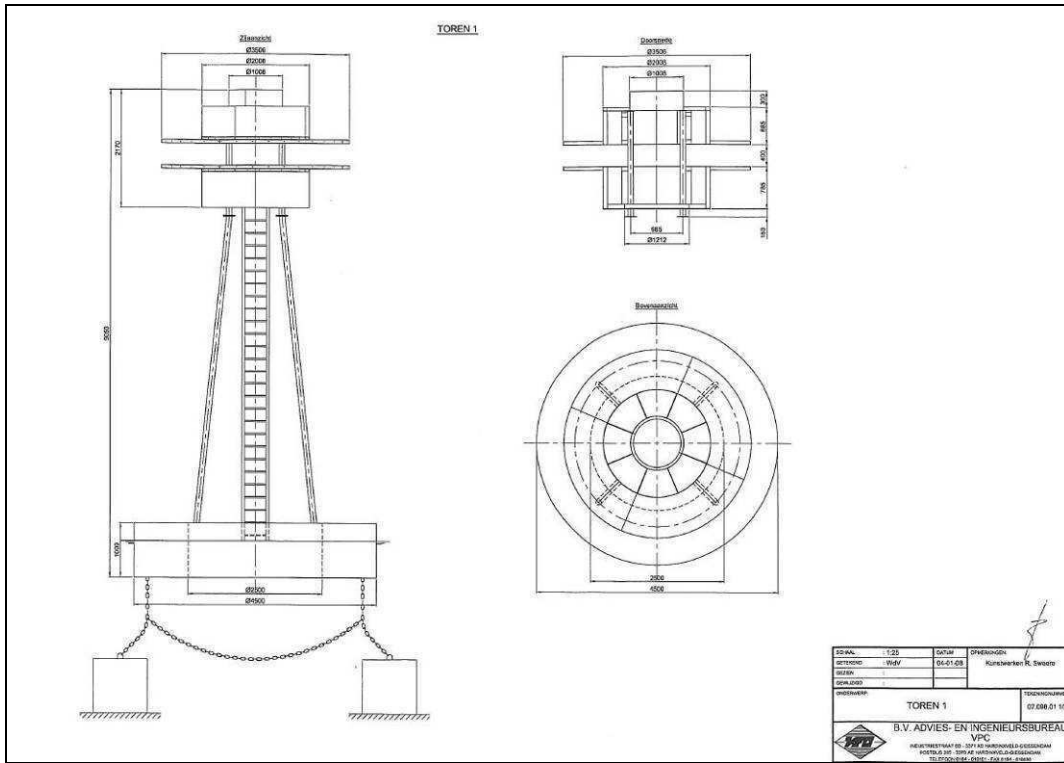
Situering van beide objecten, drijvend in het water, ter plaatse van beide rode stippen op bovenstaande tekening.

3. 4. Toekomstig bestemmingsplan

Het is de intentie van de gemeente om binnen een jaar na het nemen van het projectbesluit een bestemmingsplan in procedure te brengen, waarin de rivier de Donge de bestemming Water zal verkrijgen. Binnen deze bestemming zullen de betreffende twee locaties een aanduiding verkrijgen ter plaatse waarvan de objecten van beeldende kunst kunnen worden gerealiseerd, dan wel kunnen voortbestaan. In dit bestemmingsplan zullen de afmetingen van het kunstwerk in overeenstemming met de afmetingen, zoals genoemd in deze ruimtelijke onderbouwing worden vastgelegd: de maximale hoogte ten opzichte van de waterspiegel 8,5 meter, de diameter maximaal 3 meter.

In bijlage 2 wordt een voorbeeld van regels en verbeelding gegeven, zoals die in het toekomstige bestemmingsplan zullen worden opgenomen.

4. Illustratie van het plan

Bouwtekeningen van de viewmaster (indicatief)

De beide onderdelen van de viewmaster verbeeld

Illustratie van de viewmaster (indicatief)

5. Motiveringen

5.1. Kwaliteiten beeldende kunst

De kunstenaar Rob Sweere en het kunstwerk zijn (onder leiding van de Nieuwe Brabantse Kunstkring) geselecteerd door de Beeldende Kunstadviescommissie van de gemeente Geertruidenberg, in samenwerking met het Waterschap Brabantse Delta.

Het kunstwerk is door gemeentelijke diensten getoetst op aspecten van veiligheid, sterkte en stabiliteit.

Op 28 april 2008 is het kunstwerk behandeld in de welstandscommissie. De commissie constateert dat het plan voldoet aan redelijke eisen van welstand.

5.2. Overleg met het Waterschap

Het kunstwerk is tot stand gekomen in nauw overleg met (en in mede - opdracht van) het waterschap Brabantse Delta.

Het plan heeft geen gevolgen voor de waterhuishouding, mede omdat het om zeer beperkte en drijvende objecten gaat.

Het plan is om advies voorgelegd aan het waterschap Brabantse delta. Bij brief van 23 december 2008 heeft het waterschap aangegeven positief ten opzichte van het plan te staan. De betreffende brief is als bijlage 3 aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd,

5.3. Effecten op diverse sectorale belangen

Scheepvaart

De beperkte omvang van de objecten en de ligging nabij de oevers impliceert dat er geen sprake van hinder zal zijn voor het scheepvaartverkeer. Scheepvaartverkeer is op dit gedeelte van de Donge beperkt tot recreatief scheepvaartverkeer.

Natuur

Gelet op het feit dat de aard van de afwijking en de zwaarte van de ingreep zeer beperkt zijn, is geen nader onderzoek verricht naar de effecten van de viewmaster op de natuur.

Ook de verlichting die in de objecten aangelegd wordt, is ten opzichte van de omgeving zo bescheiden dat de invloeden op de natuur (vogels, vissen, vleermuizen, etc.) verwaarloosbaar zijn.

Milieu

Er is geen sprake van milieuaspecten die de uitvoering van de beeldende kunst zouden belemmeren. Evenmin veroorzaken de objecten milieueffecten die de omgeving zouden schaden.

Overig

Vanwege de aard van het plan is geen onderzoek ingesteld naar andere ruimtelijke aspecten, zoals die in andere deelplannen van Dongeburgh wel aan de orde komen.

6. Economische uitvoerbaarheid

Het plan komt tot stand in nauwe samenwerking tussen gemeente en het waterschap Brabantse Delta. Beide partijen nemen elke de helft van de kosten voor hun rekening.
De gemeentelijke kosten worden gedekt uit het gemeentelijk fonds beeldende kunst.

7. Inspraak en overleg

Het voornemen een projectbesluit te nemen, inclusief voorliggende ruimtelijke onderbouwing, worden gedurende 6 weken ter inzage gelegd.
Naar aanleiding van deze ronde van inspraak kunnen eventuele wijzigingen in het plan worden doorgevoerd.

Bijlage 1. Vigerend bestemmingsplan

Bestemmingsplan 'Centrum'.

Bestemmingsplan 'Uitbreidingsplan gemeente Geertruidenberg, Plan in hoofdzaak'.

Bijlage 2. Toekomstige situatie: bestemming water met aanduiding beeldende kunst

Te zijner tijd zal de locatie voor de vieuwmaster worden opgenomen in een groter bestemmingsplan. Voor de locatie zal dan een bestemming gaan gelden zoals weergegeven in bijgaand kaartbeeld en in onderstaande regel.

A. REGELS

Artikel 1. Water

1.1. Doeleindenomschrijving

De op de plankaart voor “Water (WA)” aangewezen gronden zijn bestemd voor de volgende doeleinden:

- a. Water en waterhuishoudkundige voorzieningen voor waterberging, -aanvoer en -afvoer, zoals watergangen, waterlopen en waterpartijen;
- b. Groenvoorzieningen;
- c. Voorzieningen voor verkeer en verblijf, waaronder bruggen, duikers en gelijksoortige voorzieningen;
- d. Objecten van beeldende kunst.

1.2. Bouwvoorschriften

1.2.1. Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd

1.2.2. Bouwwerken geen gebouwen zijnde

Voor bouwwerken geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

- a. De (nok)hoogte van bouwwerken geen gebouwen zijnde, mag niet hoger zijn dan 3 meter
- b. Ter plaatse van de aanduiding “beeldende kunst” is een object van beeldende kunst met een maximale hoogte van 8,5 meter ten opzichte van de waterspiegel en met een diameter van maximaal 3 meter toegestaan.

B. VERBEELDING

Bijlage 3. overlegreactie van het waterschap

Hb)
Water *kleurt* het leven

Gemeente Geertruidenberg
T.a.v. mevr. Lucas
Postbus 10.001
4940 GA Raamsdonksveer

Gemeente Geertruidenberg						
Cont.nr.						
29 DEC 2008						
Kopie	B	W1	W2	W3	W4	S
Akt.						

Uw email van : 24 november 2008
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : **08U009703
Barcode :
Behandeld door : de heer R. van Rijen
Doorkiesnummer : 076-5641217
Datum : 23 december 2008
Verzenddatum :

Onderwerp: ontwerp projectbesluit "Kunstwerken in de Donge"

Geachte mevrouw Lucas,

Wij ontvingen uw verzoek om advies in het kader van het ontwerp projectbesluit "kunstwerken in de Donge" te Raamsdonksveer.

Het waterschap heeft de volgende opmerkingen:

- Zoals aangegeven in het projectbesluit zullen de kunstwerken worden geplaatst op gronden welke zijn bestemd als waterkering. Voor het plaatsen van betreffende kunstwerken zal een vergunning in het kader van de Keur Waterkeringen en oppervlaktewateren aangevraagd moeten worden. Hiervoor kunt u t.z.t. contact opnemen met dhr. Machielsen 076 - 56 41 539.

Met in achtneming van bovenstaande op- en/of aanmerkingen geeft het waterschap een positief advies en kan derhalve instemmen met de ruimtelijke onderbouwing.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer R. van Rijen van het waterschap onder het bovenvermelde nummer.

Hoogachtend,
Regiomanager Oost

ing. J.S.A.S. Rombouts